

I. EZBERLEME YÖNTEMLERİ - ALTIN ÖĞÜTLER

Hafızlık yaparken veya Kur'an-ı Kerim'den sureler ezberlerken aşağıdaki yöntemler uygulanabilir:

Ezbere başlamadan önce kalbî hazırlık için...

- Yüce Allah'ın sözlerinin ezberlendiği düşünülerek **mânevî heyecan diri tutulur.** "Ya Rabbi! Ben senin kitabının ayetlerini ezberlemek ve öğrenmek istiyorum, bana ezberlemeyi ve öğrenmeyi kolaylaştır" duası gönülden terennüm edilir.
- Zihnen ve kalben ezbere yoğunlaşmak ve mânevî heyecanı sağlamak için gerektiğinde iki rekat "**Hâcet Namazı**" kılınır, dua edilir ve istiğfar okunur.
- Ezbere başlamadan önce yapılması ve tamamlanması gereken işler varsa bir an önce tamamlanır. Zihni meşgul edecek şeylere fırsat verilmez. Buna rağmen şeytan vesvese verebilir. Zihni meşgul edecek problemleri akla getirerek var gücüyle çalışmaktan alıkoymaya çalışabilir. Bunun bir oyun olduğu bilinir, **vesvese tuzağına düşmeyerek çalışmada kararlılık gösterilir.** "Boşa uğraşma! Ne kadar işim olursa olsun bugün, bu saatte benim en önemli işim Rabbimin ayetlerini ezberleyip anlamaya çalışmaktır." denilerek ezbere devam edilir.
- Mânevî istekliliği canlı tutmak için Hadis-i Kudside buyrulduğu gibi Yüce Allah'ın "Kur'an'la meşgul olduğu için dua etmeye, bir şeyler istemeye fırsat dahi bulamayanlara, **dua edip isteklerde bulunanlardan daha çok vereceği**" müjdesi hatırlanır.
- Ezber çalışılan mekanın sade ve sessiz olmasına dikkat edilir. Sade bir mekanda gözleri ve zihni meşgul edecek şeyler olmaz ve Kur'an ezberlemeye yoğunlaşmak daha kolay olur. Bir de mümkün oldukça ezber yapılan mekan değiştirilmez. Çünkü yeni şeyler görmek dikkatleri dağıtır, gözü ve gönlü meşgul eder.

Ezberlemeye başlayınca...

- Ezber yapmak için zihnin **saf ve duru olduğu, karmaşık düşüncelerden arındığı, günün yoğunluğu ve yorgunluğunun olmadığı anlar** tercih edilir. Bunun için de genellikle sabahları uygundur. Eğer, ezberlenecek bölümler bir gün öncesinden akşamleyin en az on defa okunur veya üzerinde biraz çalışılırsa daha iyi olur.
- Ezberleyecek bölümün mealini dikkatlice okunur. Biraz Arapça bilenler, meal yardımıyla da olsa tercümesi üzerinde çalışılırsa çok güzel olur. **Ezberlenen bölümlerin mealini bilmek, duygu ve zihin boyutunu canlı tuttuğu gibi Kur'an'ın anlaşılmasına da ışık tutar.** Bu şekilde çalışmanın ezberlenen bölümleri kolay hatırlamaya da önemli katkısı olacaktır.
- Harflerin **mahreç ve telaffuzlarının doğru ve düzgün olmasına, tecvit kurallarına** dikkat edilir. Yanlış ezberlendiğinde veya tecvit kurallarına riayet

edilmeden ezberlendiğinde sonradan düzeltmek çok zor olmaktadır. Bu hususta talim dersi olarak veya dijital içeriklerden yardım olarak çalışmalar yapılır.

- Devamlı olarak aynı hatla yazılmış Mushaf-ı Şeriften ve **aynı hatla yazılmış yerlerden** ezberlenilir. Çünkü gözler, ezberlenen bölümlerin fotoğrafını çeker ve hafızaya kaydedilmesine yardımcı olur. Aynı hatla ve sayfa düzeni ile kaydedildiği için de ezberlemek ve hatırlamak da çok kolay olur.
- Ezber yaparken hafif sesli okumaya özen gösterilir. **Sesli çalışıldığında kulaklardan da yardım alınmış olur.** Böylece ezberleme sürecine daha çok duyu organlarının desteği sağlanmış olacaktır. Görerek, okuyarak ve duyarak ezberlemek, süreci hızlandırdığı gibi hafızaya kaydı da sağlamlaştırır.
- Ezberlerken ayetler **teganni ile yani hafif olarak makamlı bir şekilde okunmaya** çalışılır. Burada aşır okuyuşu değil normal hızda okumak tercih edilir. Devamlı aşır okuyuşuyla ezber yapmak zor olduğu gibi, zamanı kullanmak açısından da iyi olmaz.
- Bir sayfa veya sure ezberlenmeye başlamadan önce mahreç, telaffuz ve tecvitine dikkat edilerek **en az on defa yüzüne okunur.** Dinleme imkanı varsa üç dört defa dinlenir.
- Yüzüne okuma işlemi tamamlandıktan sonra, ezberlenecek bölümden önce birinci ayet ezberlenir ve **en az üç defa ezbere tekrar** edilir. (Uzun olan ayetlerde vakif işaretleri dikkate alınır.)
- İkinci ayet ezberlenir ve üç defa tekrar edilir. Ardından ezberlenen bu iki ayet üç defa tekrar edilir.
- Sonra da sıradaki ayet ezberlenir ve üç defa tekrar edilir. **Ezberlenen üç ayet birlikte tekrar edilir.** Aynı metot ezberlenecek bölüm bitirilinceye kadar uygulanır.
- Ayetlerin ezberlenmesi bu şekilde bittikten sonra **ezberlenen bölümün tamamı en az on defa tekrar edilerek iyice pekiştirilir.** Ezberim tamamdır düşüncesiyle bu pekiştirmenin ihmali çok yanlıştır. Çünkü hafızalara kayıt ancak bu çalışmayla olur.
- Ezberlenen bölümlerin her fırsatta ve özellikle de **namazlarda okunması** pekiştirmeyi kuvvetlendirecektir.
- **Manasıyla beraber yapılan bu ezber çalışması;** ayetlerdeki kurtuluş mesajlarına kulak vermeye, üzerinde düşünmeye, hayata taşımaya ve uygun zeminlerde insanlara ulaştırmaya vesile olacaktır.
- Kur'an üstadlarından ve hocalarımızdan bizlere nakledilen “ **Siz, Kur'an-ı Kerim'e küllünüzü vermezseniz o size bir cüz'ünü vermez**” sözü hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Nazif YILMAZ
Din Öğretimi Genel Müdürü